

Novéna

před biskupským svěcením

Z modlitby biskupského svěcení

Bože a Otče našeho Pána Ježíše Krista,
ty slovem své milosti dáváš řád
svému svatému lidu.

Vylej na tohoto vyvoleného
moc a sílu vycházející z tebe:
Ducha vševládneho,
kterého jsi dal svému milovanému Synu Ježíši Kristu,
a on jej dal svatým apoštolům,
kteří založili církev, svatyni tvého přebývání.

Nebeský Otče, ty znáš srdce člověka:
shlédni na tohoto svého služebníka,
kterého sis vyvolil k biskupské službě:
dej, ať je tvému lidu pastýřem,
ať ti slouží v plnosti kněžství
bezúhonně dnem i nocí,
ať stále vyprošuje pro tvůj lid slitování
a přináší dary tvé svaté církve.
V síle Ducha, který mu byl dán v plnosti kněžství,
ať má z tvého pověření moc odpouštět hříchy,
ať z tvého ustanovení rozděljuje služby
a z moci, kterou jsi dal apoštolům,
ať rozvazuje všechna pouta.
Ať se ti líbí pokorou a čistotou srdce,
a je líbeznou vůní před tvou tvář.

Novénu sestavili P. Radek Tichý a P. Matěj Jirsa.

Citace z Písma pocházejí z liturgického překladu Bible. Citace z církevních Otců jsou převzaty z publikace Kněžství v prvních staletích církve I. – II.

(David Vopřada, Krystal OP 2018).

Foto Ivana Bužková, Člověk a víra.

Význam biskupské služby

V osobě biskupa, kterého obklopují jeho kněží, je uprostřed vás věčný velekněz Ježíš Kristus. On sám skrze biskupa nepřestává hlásat evangelium a udělovat věřícím svátosti, jeho službou přičleňuje ke svému tělu nové údy a jeho moudrou a prozíravou péčí vás vede na pozemské pouti k věčné blaženosti.

Přijměte proto vděčně a s radostí svého biskupa. Ctěte ho jako Kristova služebníka a správce Božích tajemství, kterému je svěřeno svědectví o pravdě evangelia a služba v Duchu a spravedlnosti. Nezapomínejte na slova, která řekl Kristus apoštolům: „Kdo poslouchá vás, poslouchá mne, a kdo pohrdá vámi, pohrdá mnou. Kdo však pohrdá mnou, pohrdá tím, který mě poslal.“

(z Římského pontifikálu)

Liturgie svěcení

Vzkládáním rukou biskupů a konsekrační modlitbou se vyvolenému uděluje dar Ducha Svatého pro biskupskou službu.

Vložením knihy evangelií na hlavu svěcence při pronášení slov konsekrační modlitby i jejím předáním do jeho rukou se zdůrazňuje, že věrné hlásání Božího slova je přednostním posláním biskupa. Mazání křížem na hlavě je znamením zvláštní účasti na Kristově kněžství. Odevzdání prstenu vyjadřuje věrnost biskupa Kristově nevěstě – církvi. Vložení mitry na hlavu naznačuje snahu o dosažení svátosti a odevzdání berly úkol řídit jemu svěřenou místní církev.

Jak se modlit novému?

Každý den novény má jedno konkrétní téma, které souvisí s biskupskou službou. Tato témata vycházejí z otázek, které budou svěcenci položeny při obřadu: ověřují jeho vhodnost a prozrazují povahu Boží milosti, jež bude novému biskupovi dána.

- Pro modlitbu novény si každý den můžete najít vhodný čas a místo.
- Můžete zaujmout vhodnou polohu těla (kleknout si, sednout si...), pomoci svým očím (postavit před sebe kříž nebo ikonu, zapálit svíčku...) a setrvat chvíli v tichu v Boží přítomnosti.
- Pak si můžete přečíst téma dne, text z Bible a z církevních Otců.
- Chvíli se můžete v duchu nebo nahlas (i s dětmi a rodinou) modlit.
- Na závěr můžete přidat jednu z klasických modliteb (Otčenáš, Zdravas Maria...), modlitbu za biskupa z kancionálu nebo modlitbu určenou pro daný den.

Modlitba za biskupa (Kancionál 49B)

*Pane Ježíši, dobrý pastýři své církve, prosíme tě, pomáhej našemu biskupovi. Ať tě mezi námi vždy důstojně zastupuje. Ať nám jeho horlivost dodává nadšení, ať nás povzbuzuje jeho jednání, povznáší jeho láska, posiluje jeho trpělivost. Ať nás vede tvým učením. Ať nás posvěcuje, abychom byli svatým lidem a sloužili Bohu bez úhony v duchu a v pravdě.
Udržuj všechny biskupy v jednotě víry, ve vzájemné svornosti, v oddanosti biskupu římskému. Pošli jim svědomité rádce a ochotné pomocníky z řad kněží i laiků. Ať všichni, shromáždění kolem svého biskupa na zemi, můžeme se, Pane, s tebou radovat v nebi. Amen.*

9. den | pátek 1. března

„Chceš se vytrvale modlit k všemohoucímu Bohu za jeho svatý lid a bez ustání a řádně plnit úkol vyplývající z plnosti kněžství?“

Téma: Osobní vztah s Bohem

Ježíš přiměl učedníky, aby vstoupili na loď a jeli před ním na druhý břeh, než on rozpustí zástupy. Když zástupy rozpustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Nastal už večer, a byl tam sám.

(Matoušovo evangelium 14,22-23)

Mojžíš ale koná ještě něco jiného. Nespěchá do bitvy, nebojuje proti nepřátelům. Co dělá? Modlí se, a dokud se modlí, jeho lid vítězí. Proto ať se také kněží církve bez ustání modlí, aby jim svěřený lid porazil své neviditelné amalecké nepřátele, tedy demony bojující proti těm, kteří chtějí zbožně žít v Kristu. A proto o těchto věcech rozjmejme, připomínejme si je dnem i nocí, stůjme v modlitbě.

(Origenes, 3. stol.)

Můžete si představit, jaké množství povinností a práce může biskupa odvádět od modlitby a přátelství s Ježíšem. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za všechno, co nějak souvisí s jeho osobním vztahem s Bohem, za zachování a prohlubování vlastní modlitby.

Bože, tys ustanovil svého jednorozeného Syna nejvyšším a věčným knězem; pomáhej těm, které on vyvolil za služebníky a správce svých tajemství, a dej, ať věrně konají svěřenou službu. Skrze Krista, našeho Pána.

8. den | čtvrtek 29. února

„Chceš budovat církev, která je Kristovým tělem, a chceš setrvat v její jednotě spolu s celým biskupským sborem pod vedením nástupce apoštola Petra?“

Téma: Poddajnost Duchu Svatému

Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. Jako tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista. Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo, všichni jsme byli napojeni jedním Duchem.

(1. list Korinťanům 12,4-13)

Nevěřím, že mnoho biskupů bude spaseno; naopak, většina z nich dojde zatracení. Důvodem je totiž to, že si tato služba žádá velkého ducha. Musí umět vyučovat, být trpělivý a v kázání se pevně držet spolehlivé nauky. Kdyby zemřel jediný, který nebyl pokřtěn, nezpochybnil by tím biskup veškerou svou spásu? Ztráta jediné duše způsobuje takovou škodu, že ji nelze vyčíslit. Nemluv mi o tom, že zhřešil presbyter nebo jáhen. Hříchy každého z nich padají na hlavu těch, kdo na ně vložili ruce.

(sv. Jan Zlatoústý, 4. stol.)

Můžete si představit, co asi může prožívat kněz, který se chystá na biskupskou službu. V duchu nebo nahlas se chvíli můžete modlit, aby byl on sám plný Ducha Svatého a aby svým působením tohoto Ducha zprostředkoval všem, k nimž bude poslán.

Bože, ty nikdy neopouštíš svůj lid a vybíráš si z něho ty, které voláš ke kněžství; rozmnož ve své církvi ducha zbožnosti a statečné pohotovosti k službě, aby v ní vyrůstali noví hlasatelé tvého evangelia a služebníci oltáře. Skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba

1. den | čtvrtek 22. února

„Chceš věrně projevat poslušnost nástupci svatého apoštola Petra?“

Téma: Přijetí nové služby

Tu jsem řekl: „Ach, Pane, Hospodine, neumím mluvit, neboť jsem ještě příliš mladý.“ Hospodin mi pravil: „Neříkej: Jsem ještě příliš mladý, neboť kamkoli tě pošlu, půjdeš, a vše, co ti rozkážu, budeš mluvit. Hle, kladu svá slova do tvých úst. Ustanovuji tě dnes nad národy a nad říšemi, abys vytrhával a hubil, abys ničil a bořil, abys stavěl a sázel.“

(Jeremiáš 1,5-10)

Nenaříkej si, že je to břemeno nad tvé síly. Kdybys jej totiž měl nést jen ty sám, nebylo by pouze těžké, ale zcela nesnesitelné. Pomáhá-li ti jej ale nést Pán, na Pána slož svoji starost, postará se. Jen tě zapřísahám, aby ses za všech okolností varoval před špatnými zlovyky a ty neblahé návyky, jimž jsi dříve podléhal, proměň díky moudrosti, které se ti dostalo od Boha, v něco užitečného. Kristus tě totiž neposlal, abys následoval ostatní lidi, ale ty sám máš ty, kdo mají být spaseni, vést.

(sv. Basil Veliký, 4. stol.)

Můžete si představit, co asi může budoucí biskup prožívat, čeho všeho se vzdává, do jak neznámé skutečnosti jde. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za všechno, co souvisí s opuštěním stávajícího života a s přijetím nové služby, která zasáhne všechny oblasti jeho bytí.

Bože, ty dáváš našim bratřím podíl na Kristově kněžství jako účast na jeho oběti; dej, ať tvého Syna stále věrně následují a každý den ti přinášejí jako oběť také sami sebe. Skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba

2. den | pátek 23. února

„Chceš věrně a vytrvale hlásat Kristovo evangelium?“

Téma: Zvěstování evangelia

Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky. Buď ve všem rozvážný, vytrvalý ve zkouškách, pracuj jako hlasatel evangelia, dobře konej svoji službu.

(2. list Timotejovi 4,2-5)

Biskupe, vynasnaž se věnovat veškeré své síly zvěstování slova, abys – jsi-li toho schopen – vyložil každé slovo Písma, abys svému lidu nabízel pokrm a nápoj vydatného učení.

(Didascalia apostolorum, 3. stol.)

Můžete si představit, kdo všechno v litoměřické diecézi potřebuje slyšet evangelium a jakým způsobem bude schopen ho přijmout. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za to, aby zvěstování Krista bylo prioritou nového biskupa a také aby pro toto poslání dokázal nadchnout své spolupracovníky.

Nebeský Otče, tys našeho bratra bez jeho zásluh vyvolil k účasti na věčném Kristově kněžství a k službě ve své církvi; provázej ho svou milostí, aby byl horlivým a přitom laskavým hlasatelem evangelia a osvědčil se jako věrný správce svatých tajemství. Skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba

7. den | středa 28. února

„Chceš střežit ryzost a neporušenost víry, kterou církev vždy a všude zachovává tak, jak jí byla předána od apoštolů?“

Téma: Statečnost

Třikrát jsem byl bit pruty, jednou kamenován, třikrát jsem ztroskotal na lodi, den a noc jsem se zmítal na širém moři. Často na cestách, v nebezpečích na řekách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního národa, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích v městě, v nebezpečích v neobydlených krajích, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratry. K tomu vyčerpávající práce, mnohé bezesné noci.

(2. list Korintánům 11,24-27)

Chovej se tedy jako muž! Buď silný a kráče před lidem, který Nejvyšší svěřil tvé pravici. A jako moudrý kormidelník velící lodi zůstaň pevný ve svém rozhodnutí, když povstane bouře heretických víchřů. Dbej, ať bárku nepotopí slané a hořké vlny mylného učení a trpělivě očekávej, až se moře ztiší – utiší jej sám Pán, až se najde nějaký hlas hodný jej vzbudit, aby pokáral větry i moře.

(sv. Basil Veliký, 4. stol.)

Můžete si představit, z čeho a z koho může mít nový biskup strach a jakým obtížím bude čelit. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za to, aby se nebál nepřátel, aby neztratil víru, aby byl vynalézavý v hledání nových cest.

Bože, ty si vybíráš biskupy a svěřuješ jim službu u oltáře a péči o svůj lid; dej, ať z účasti na Kristově oběti čerpají potřebnou sílu, aby mohli plnit své poslání podle tvé vůle a k trvalému prospěchu tvé církve. Skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba

6. den | úterý 27. února

„Chceš s milostí Ducha svatého až do smrti vykonávat službu, která nám byla apoštoly svěřena a kterou ti máme předat vzkládáním rukou?“

Téma: Vyhoreň, odpočinek, soukromí, dobrý spánek

Apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili a učili. Řekl jim: „Pojďte sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte.“ Stále totiž přicházelo a odcházelo mnoho lidí a neměli ani čas se najíst. Odjeli tedy lodí na pusté místo, aby byli sami.

(Markovo evangelium 6,30-32)

Dělím svůj čas mezi studium a odpočinek. Když se věnuji božským věcem, zůstávám především sám pro sebe, ve chvílích odpočinku jsem tu pro své přátele. Tisícero očí pozoruje kněze, zda zůstává věrný svému poslání. Ve výkonu svého svatého úřadu by již neměl patřit sobě, ale všem lidem. Síla mi schází a mé nitro se netěší zdraví. Nejsm schopen snášet tíži svého svědomí. A když se mě někdo zeptá, jaký má být kněz, bez otálení jasně odpovím, že má být bez poskvrny.

(Synesios z Kyrény, 5. stol.)

Můžete si představit, jaký stres, tlaky, nároky a očekávání druhých může nový biskup pocíťovat. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za to, co potřebuje pro své zdraví a odpočinek, zejména za dobrý spánek a dostatek soukromí.

Děkujeme ti, Bože, za pramen života a síly, který nám dáváš,
a prosíme tě: dej, ať tvoji biskupové i všechen věřící lid
zůstávají s tebou spojeni v lásce
a radují se z toho, že ti mohou sloužit.
Skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba

3. den | sobota 24. února

„Chceš se svými spolupracovníky, kněžími a jáhny, otcovsky pečovat o svatý lid Boží a vést ho cestou spásy?“

Téma: Spolupráce s kněžími, jáhny, řeholníky a laiky

Vyhleď si mezi veškerým lidem schopné muže, bohabojné, důvěryhodné, kteří se nedají podplatit. Ustanov je za náčelníky nad tisíci, nad sty, nad padesáti a nad deseti. Ti ať stále vyřizují záležitosti lidí. Všechno důležité ať předkládají tobě a všechno obyčejné ať vyřizují sami; tak si ulehčíš, když s tebou ponесou zodpovědnost.

(Exodus 18,21-22)

Všichni následujte biskupa jako Ježíš následoval Otce, a presbytery jako apoštoly. Jáhny mějte v úctě jako Boží zákon. Nikdo ať nedělá v tom, co se týká církve, nic bez biskupa. Za právoplatnou nechť je považována ta eucharistie, které předsedá biskup nebo ten, koho tím on sám pověřil. Objeví-li se někde biskup, ať je tam lid – právě tak, jako tam, kde je Kristus, tam ať je katolická církev.

(sv. Klement Římský, 1. stol.)

Můžete si představit kněze, jáhny a další spolupracovníky v diecézi, jejich radosti, touhy, slabosti a problémy, a co vše bude muset nový biskup uvést v soulad, rozlišit a podnítit. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za všechno, co souvisí s péčí o služebníky církve a o jednotu v církvi.

Kriste, tys dal služebníkům své církve příklad,
že nemají chtít, aby jim druzí sloužili,
ale že sami mají sloužit bratřím a sestrám;
dej, ať jsou svědomití ve své práci,
vlídní ve službě a vytrvalí v modlitbě.
Neboť ty s Otcem a Duchem Svatým
žiješ a kraluješ na věky věků.

Modlitba

4. den | neděle 25. února

„Chceš jako dobrý pastýř hledat zbloudilé ovce a přivádět je zpět do Pánova ovčína?“

Téma: Péče o ty, kdo jsou na okraji církve

„Kdo z vás, když má sto ovcí a jednu z nich ztratí, nenechá těch devětadevadesát v pustině a nepůjde za tou ztracenou, dokud ji nenajde? A když ji najde, s radostí si ji vloží na ramena. Až přijde domů, svolá své přátele i sousedy a řekne jim: ‚Radujte se se mnou, protože jsem našel svou ztracenou ovci.‘“

(Lukášovo evangelium 14,4-6)

Některé lidi je třeba kojit mlékem, tedy prostou a základní naukou. Svým stavem se podobají dětem a kojencům, můžeme-li je tak nazvat, a nejsou schopni snést stravu nauky určenou dospělým. Jiní naopak potřebují slyšet moudrost, o níž vyprávějí dokonalí, a přijímat výživu velmi vznešenou a hutnou.

(sv. Řehoř z Nazianzu, 4. stol.)

Můžete si představit, co očekávají od biskupa lidé, kteří reprezentují společenské instituce, kteří mají problém s církví, kteří byli jejími služebníky zraněni nebo kteří mají zaslepené srdce. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za lásku a moudrost pro nového biskupa, aby věděl, jak k nim přistupovat, jak jim pomoci a jak se jimi nechat sám obohatit.

Bože, věčný pastýři církve,
ty vedeš svůj lid prostřednictvím biskupů;
posiluj je, ať vytrvale plní tvou vůli,
aby svou službou i celým svým životem
šířili tvou slávu.
Skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba

5. den | pondělí 26. února

„Chceš podle Kristových slov a jeho příkladu otevřít své srdce všem chudým, strádajícím a cizincům?“

Téma: Péče o majetek a o potřebné

Církevní představený je přece Božím správcem, a musí to proto být muž bezúhonný: ne domýšlivý, ne prchlivý, ne oddaný pití, ne útočný, ne lačný špinavého zisku. Má však být pohostinný, milovat dobro, umět se ovládat, být spravedlivý, zbožný a zdrženlivý.

(List Titovi 1,7)

Biskupova ruka ať je připravená dávat. Ať miluje sirotky a vdovy, chudé a přistěhovalce. Ať je připraven sloužit a ve své službě ať zůstává vytrvalý. Jeho srdce má být zkroušené a nerozdělené, aby věděl, kdo má víc zapotřebí od něj něco dostat. Biskup proto nemá nikomu stranit. Nemá mít v úctě bohaté a nemá se jim snažit zalíbit více, než je nutné. Nemá ani pohrdat chudými, zanedbávat je a ani se nad ně povyšovat.

(Didascalia apostolorum, 3. stol.)

Můžete si představit, co to znamená zodpovědně pečovat o církevní majetek a zároveň pomáhat všem potřebným. V duchu nebo nahlas se můžete chvíli modlit za vše, co souvisí s ekonomickou situací, opravou staveb, platy zaměstnanců, investicemi i starostí o lidi na okraji společnosti.

Bože, tys ve své nevýslovné lásce
povolal našeho bratra k biskupské službě,
ne podle jeho zásluh, ale z vlastního rozhodnutí;
stůj při něm a dávej mu sílu,
aby tuto službu konal se vší opravdovostí
a vedl svěřený lid podle tvé vůle.
Skrze Krista, našeho Pána.

Modlitba